

14.10.2008

Dnro 30/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamiehen sijainen Jussi Pajuoja

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Juha Niemelä

KUULEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO KOULUTUKSEN KESKEYTTÄMISTÄ KOSKEVASSA ASIASSA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli 1.1.2007 päivätyssä kirjeessään Turun työvoimatoimiston työvoimaohjaajan menettelyä hänen koulutusasiassaan. Kantelijan mukaan työvoimaohjaaja erotti hänet koulutuksesta kulematta häntä asiassa. Kantelijan mukaan työvoimaohjaaja on lisäksi johtanut työvoimatoimikuntaa harhaan väittämällä, että hänelle olisi tarjottu useita tilaisuuksia jatkaa koulutuksessa.

Kantelijan mukaan hän sai työvoimaohjaajan virheellisen menettelyn seurauksena taloudellisen sanktion, kun hänen työmarkkinatukensa maksaminen lakkautettiin. Lisäksi hänen toimeentulotukeaan alennettiin.

3 RATKAISU

3.1 Työvoima- ja elinkeinokeskuksen lausunto

Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus on lausuntoaan varten pyytänyt työvoimaohjaajaa vastaamaan 13 kysymykseen kantelijan opiskelun päättymiseen liittyen. Saamansa selvityksen perusteella keskus on lausunnossaan todennut, että kouluttaja on esittänyt työvoimaohjaajalle kantelijan opiskelujen keskeyttämistä kantelijan motivaation puuttumisen vuoksi. TE-keskuksen arvion mukaan ratkaisuun on ollut olemassa riittävästi perusteita.

Keskuksen mukaan työvoimaohjaaja oli toimittanut kantelijalle 3.3.2006 päivätyssä kirjeessä, jossa häntä pyydettiin toimittamaan oma selvityksensä asiaan 10.3.2006 mennessä. Työvoimaohjaaja oli kuitenkin keskuksen mukaan tehnyt päätöksen kantelijan opiskelun keskeyttämisestä jo 6.3.2008. Lisäksi hän jätti lähettämättä erottamispäätöksen valitusosoituksineen kantelijalle.

Mitä tulee työvoimatoimikunnalle annettuun virheelliseen informaatioon mahdollisuudesta jatkaa koulutuksessa, TE-keskus toteaa, että ilmeisesti asiassa on tältä osin kyse siitä, että kantelija oli saanut olla koulutuksessa varsin pitkään huolimatta vaikeuksista löytää hänelle työharjoittelupaikkaa.

TE-keskuksen mukaan työvoimaohjaaja on varsin kokematon työvoimakoulutuksen vastuuhenkilön tehtävissä eikä ole ilmeisesti ollut riittävästi perillä opiskelun keskeyttämisen periaatteista. Keskus

ilmoittaa ryhtyvänsä välittömästi toimiin sen varmistamiseksi, että vastaavia virheitä ei enää tapahdu sen alueella. Keskus kehottaa lausunnossaan myös Turun työvoimatoimistoa käynnistämään asiassa tarvittavat toimenpiteet sekä jatkossa varmistumaan virkailijoiden osaamisen riittävydestä ja harkitsemaan vaativien tehtävien keskittämistä niihin perusteellisesti perehtyneille virkailijoille.

TE-keskuksen mukaan työttömyysturvalautakunta kumosi Kansaneläkelaitoksen tekemän päätöksen työmarkkinatuen lakkauttamisesta, joten keskuksen käsityksen mukaan kantelija ei ole kärsinyt taloudellista vahinkoa opiskelunsa keskeyttämisestä.

3.2

Asian arviointia

Suomen perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti toimivaltaisessa viranomaisessa ja muun muassa oikeus tulla kuulluksi on säännöksen mukaan turvattava lailla.

Kantelijan asiassa on käsitykseni mukaan ollut kyse julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain mukaisesta koulutuksesta. Lain 6 luvun 9 §:ssä säädetään koulutuksen keskeyttämisestä. Sen toisen momentin mukaan koulutuspalvelujen tuottaja tekee koulutuksen keskeyttämisestä kirjallisen päätöksen. Jos koulutuksen järjestäjä ei ole julkisen valvonnan alainen koulutuspalvelujen tuottaja, päätöksen koulutuksen keskeyttämisestä tekee työvoimaviranomainen. Säännöksen mukaan opiskelijalle on ennen päätöksen tekemistä varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava opiskelijalle.

Lain 13 luvun 4 §:n mukaan koulutuspalvelujen tuottajan tai työvoimaviranomaisen 6 luvun 9 §:ssä tarkoitettuun työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen keskeyttämistä koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Käytettävissäni olevasta selvityksestä käy ilmi, että puheena olevan koulutuksen tuottaja ja työvoimaohjaaja ovat 1.3.2006 keskustelleet kantelijan opiskelun keskeyttämisestä. Työvoimaohjaaja ehti oman selvityksensä mukaan lähettää kantelijalle 1.3.2006 selvityspyynnön, jonka hän kuitenkin kertoi peruuttaneensa virheellisenä jo kahden päivän kuluttua.

Tämän lisäksi työvoimaohjaaja lähetti kantelijalle 3.3.2006 päiväämänsä kuulemiskirjeen, jossa hän varasi tälle hallintolain 36 §:n nojalla tilaisuuden antaa selvityksensä ennen keskeyttämisspäätöksen tekemistä. Työvoimaohjaaja pyysi kantelijaa toimittamaan kirjallisen selvityksensä Turun työvoiman palvelukeskukselle 10.3.2006 mennessä.

TE-keskukselle antamassaan selvityksessä työvoimaohjaaja on ilmoittanut tehneensä päätöksen kantelijan opiskelun keskeyttämisestä kuitenkin jo 6.3.2006 eli ennen kantelijalle asettamansa määräajan päättymistä. Lisäksi työvoimaohjaaja on ilmoittanut tehneensä kantelijalle samana päivänä eli 6.3.2006 selvityspyynnön työvoimatoimikuntakäsittelyä varten.

Saamani selvityksen mukaan työvoimaohjaaja ei ole kuitenkaan tehnyt keskeyttämisestä julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain 13 luvun 4 §:ssä mainittua päätöstä. Näin on todettu muun muassa työttömyysturvalautakunnan 4.10.2006 antamassa ratkaisussa.

Saamani selvityksen perusteella katsonkin Turun työvoiman palvelukeskuksen työvoimaohjaajan lainminlyöneen noudattaa kantelijan asiassa julkisesta työvoimapalvelusta annetun lain koulutuksen keskeyttämistä ja siitä päätöksen antamista koskevia säännöksiä.

Käsitykseni mukaan opiskelijoiden oikeusturvan takaamiseksi on ehdottoman välttämätöntä, että heidän asioitaan käsittelevät viranomaiset ovat tietoisia säännöksistä ja niitä myös noudattavat. Työvoimatoimistojen tulee varmistua siitä, että virkailijoiden tietämys oikeusturvan toteumista säätelevistä säännöksistä on riittävän korkealla tasolla. Jokaisen virkailijan on lisäksi perehdyttävä huolellisesti käsittelemiensä asioita säätelevään lainsäädäntöön ja ylläpidettävä omaa osaamistaan.

Käsitykseni mukaan Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskus onkin menetellyt asian vaati-
malla vakavuudella ilmoittaessaan ryhtyneensä välittömästi toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, ettei vastaavia virheitä enää pääse tapahtumaan.

Työvoimaohjaajan edellä kuvattu menettely johti nähdäkseni siihen, että Raision työvoimatoimikunta katsoi asiassa saamansa selvityksen perusteella, että kantelijalla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen, koska hänet oli erotettu koulutuksesta eikä hän ollut valittanut erottamispäätöksestään. Kansaneläkelaitos epäsi tämän jälkeen kantelijalta työmarkkinatuen työvoimatoimikunnan lausunnon perusteella.

Työttömyysturvalautakunta kuitenkin kumosi Kansaneläkelaitoksen päätöksen. Kansaneläkelaitos antoi asiassa joulukuussa 2006 uuden päätöksen ja maksoi kantelijalle takautuvasti työmarkkinatukea 27.2.2006 alkaen. Käsitykseni mukaan tältä osin kantelija ei olekaan kärsinyt etuuden menetystä.

Siltä osin kuin laiminlyönnit ovat aiheuttaneet kantelijalle muutoin taloudellista vahinkoa, hänen tulisi esittää korvausvaatimuksensa perusteineen Turun työvoiman palvelukeskukselle. Oikeusasiamies ei sen sijaan voi määrätä vahingonkorvauksia maksettavaksi eikä ottaa muutoinkaan kantaa mahdollisen korvausvaatimuksen menestymisen mahdollisuuksiin.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan työvoimaohjaajalle huomautuksen vastaisen varalle edellä kohdassa 3.2 selostetusta lainvastaisesta menettelystä. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Lähetän päätökseni tiedoksi myös Varsinais-Suomen työvoima- ja elinkeinokeskukselle.